

Beslutningsforslag nr. B 58. Fremsat den 7. november 1997 af Bendt Bendtsen (KF), Brian Mikkelsen (KF), Helge Adam Møller (KF), Gitte Seeberg (KF), John Vinther (KF), Birthe Rønn Hornbech (V), Inge Dahl-Sørensen (V), Bertel Haarder (V), Erling Oxdam (V) og Ulla Tørnæs (V)

Forslag til folketingsbeslutning

om hjemmel til politiet til beslaglæggelse hos mistænkte/dømte

Folketinget pålægger regeringen inden udgangen af 1997 at fremsætte forslag til ændring af retsplejeloven, således at der heri gives politiet hjemmel til at foretage foreløbige beslaglæggelser til dækning af sagsomkostninger og bøder uden forudgående retskendelse, også mod sigtedes/dømtes protest, når retskendelse ikke uden fare kan afventes.

En tilsvarende hjemmel som den, retsplejeloven giver politiet over for ikkemistænkte i § 825, stk. 1, 2. pkt., skal der også være i sager, hvor der er en mistænkt, eller hvor der er afsagt dom.

Bemærkninger til forslaget

Ved Højesterets kendelse af 17. juni 1997 blev der sat en brat stopper for politiets hidtidige praksis ved belaglæggelser. Indtil denne dato foretog politiet foreløbige beslaglæggelser til dækning af sagsomkostninger og bøder uden forudgående retskendelse i sager, hvor der var en mistænkt eller der var afsagt dom, og hvor en afventning af retskendelse ville frembyde fare på den ene eller anden vis. Dette skete uden direkte hjemmel i retsplejeloven, men efter en analog anvendelse af § 825, stk. 1, 2. pkt., hvorefter der kræves efterfølgende forelæggelse for retten inden 24 timer.

Politiet har fundet denne fremgangsmåde både naturlig og praktisk, og politimesteren i Thisted har også rettet henvendelse til statsadvokaten i Aalborg for at høre, om Højesterets kendelse vil betyde stop for den hidtidige praksis. Tilbage meldingen var, at der skal ske en ændring af politiets fremgangsmåde, således som det fremgår af Rigsadvokatens meddelelse af 25. juli 1997, der er optrykt som bilag til beslutningsforslaget.

I Højesterets kendelse afvises det, at § 825, stk. 1, 2. pkt., kan anvendes analogt i disse sager, hvorfor forslagsstillerne finder det nødvendigt med en udtrykkelig hjemmel til politiet.

Højesteret udtalte følgende i kendelsen:

»Det følger af ordlyden af retsplejelovens § 1002, stk. 1, jf. § 804, stk. 1, at beslaglæggelse til sikkerhed for sagsomkostninger, efter dom er afsagt, forudsætter rettens forudgående godkendelse, og der er ikke

grundlag for analog anvendelse af reglerne om politiets adgang til beslaglæggelse efter § 825, stk. 1, jf. § 824, stk. 1. Politiets beslaglæggelse har således ikke haft fornøden hjemmel, og der er derfor ikke grundlag for at opretholde beslaglæggelsen.«

I politiets daglige arbejde er det et yderst praktisk redskab umiddelbart at kunne skride til beslaglæggelse, hvis der under efterforskningen dukker oplysninger op om midler, der kan dække sagsomkostninger og bøder, som det ellers ikke har været muligt at inddrive. For at kunne benytte sig af denne foreløbige beslaglæggelse skal der selvfølgelig være tale om, at afventning af retskendelsen vil umuliggøre aktionen.

I betænkning nr. 1223 fra 1991 om beslaglæggelse og edition under efterforskning bliver problemstillingen også berørt af Justitsministeriets Strafferetsplejeudvalg. Der står således i afsnittet om kompetence, side 23: »I praksis er det sket, at politiet har foretaget beslaglæggelse i disse tilfælde også mod sigtedes protest som et foreløbigt indgreb ved *periculum in mora* (dvs. hvis der kan være fare ved at afvente retskendelse, indsat af forslagsstillerne), uden at der er udtrykkelig hjemmel hertil. Det må formentlig antages, at en sådan beslaglæggelse ligesom beslaglæggelse efter § 825, stk. 1, 2. pkt., skal forelægges for retten inden 24 timer.....«

Da udvalget ikke kommer med indvendinger i den anledning, går forslagsstillerne ud fra, at der ikke er nogen retssikkerhedsproblemer i denne praksis.

Skriftlig fremsættelse

Bendt Bendtsen (KF):

Som ordfører for forslagsstillerne tillader jeg mig herved at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om hjemmel til politiet til beslaglæggelse hos mistænkte/dømte.

(Beslutningsforslag nr. B 58).

Jeg henviser til de bemærkninger, der ledsager forslaget, og anbefaler det til Tingets velviljige behandling

Bilag

Samtlige Statsadvokater,
Politimestre og Politidirektøren.

Rigsadvokaten informerer**Højesterets kendelse af 17. juni 1997 om beslaglæggelse til sikkerhed for sagsomkostninger i medfør af retsplejelovens § 1002, jf. § 804 (RA 580/96)**

Sagen angik en situation, hvor politiet i anden anledning traf A i besiddelse af ca. 0,1 gram heroin og 4.300 kr. Der blev udfærdiget bødeforlæg for overtrædelse af lov om euforiserende stoffer, og pengebeløbet blev beslaglagt, da A skyldte det offentlige 60.000 kr. i bøder og sagsomkostninger.

Dagen efter anholdelsen blev sagen af politiet indbragt for retten med henblik på godkendelse af beslaglæggelsen i medfør af retsplejelovens § 1002, jf. § 804.

Byretten bestemte, at beløbet, som efter det oplyste var A's bistandshjælp, kunne beslaglægges.

Sagen blev af A indbragt for Østre Landsret. For landsretten gjorde A gældende, at politiet ikke har hjemmel til at foretage foreløbig beslaglæggelse i medfør af retsplejelovens § 804, og at det foretagne tvangsindgreb derfor ikke efterfølgende med nogen retsvirkning kan godkendes af retten. Endvidere blev det gjort gældende, at det hensyn, der ligger bag reglen i retsplejelovens § 509, også finder anvendelse i forhold til foreløbige beslaglæggelser, specielt når der er tale om et beløb, som hidrører fra udbetaling af bistandshjælp.

Anklagemyndigheden gjorde både for byretten og landsretten gældende, at det i retspraksis, herunder navnlig en utrykt Østre Landsrets kendelse af 28. april 1992 er antaget, at beslaglæggelse kan ske i et tilfælde som det forelig-

gende, hvor en person med tilknytning til det kriminelle miljø antræffes med et større pengebeløb og samtidig skylder statskassen et betydeligt beløb i bøder og sagsomkostninger.

Østre Landsret stadfæstede herefter kendelsen.

Procesbevillingsnævnet meddelte efter ansøgning tilladelse til at indbringe kendelsen for Højesteret.

For Højesteret gjorde kærende de samme synspunkter gældende som for landsretten.

Anklagemyndigheden henviste til den faste landsretspraksis, der er kommet til udtryk i U 1983.492 Ø, U 1988.718 V og U 1992.823 V, hvorefter retsplejelovens § 509 om tvangsbeneficiet ikke er til hinder for beslaglæggelse efter retsplejelovens § 804.

Højesteret udtalte følgende i kendelsen:

»Det følger af ordlyden af retsplejelovens § 1002, stk. 1, jf. § 804, stk. 1, at beslaglæggelse til sikkerhed for sagsomkostninger, efter at dom er afsagt, forudsætter rettens forudgående godkendelse, og der er ikke grundlag for analog anvendelse af reglerne om politiets adgang til beslaglæggelse efter § 825, stk. 1, jf. § 824, stk. 1. Politiets beslaglæggelse har således ikke haft fornøden hjemmel, og der er derfor ikke grundlag for at opretholde beslaglæggelsen.

Beslaglæggelse af et A tilhørende beløb på 4.300 kr. ophæves.«